

Onderwijsvisie West Betuwe

1. Voorwoord

Tijdens het overleg van de Lokale Educatieve Agenda (LEA) met het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs is het voorstel gekomen om met elkaar een onderwijsvisie te ontwikkelen. Het LEA primair onderwijs heeft zich later hierbij aangesloten. Scholen en gemeente willen met de gezamenlijke visie een richting hebben, waar wij met het onderwijs in West Betuwe naar toe willen en waar we voor willen staan.

Begonnen is met een startdocument: een denkrichting, een visie op hoofdpunten, een document om tot een onderwijsvisie te komen. Het startdocument geeft richting aan de onderwerpen die in de onderwijsvisie staan. Het startdocument is in overleg met het onderwijsveld en andere partners verder uitgewerkt in een definitieve onderwijsvisie.

Tijdens de gesprekken met de schoolbesturen is geconstateerd dat het onderwijs in deze tijd volop in beweging is en moet inspelen op allerlei maatschappelijke problemen waarbij de leerling altijd centraal staat. Zeker tijdens de coronapandemie zijn er meer vragen en problemen naar voren gekomen waar een antwoord op gevonden dient te worden.

De onderwijsvisie is een document van en voor alle soorten onderwijs in de gemeente West Betuwe. Het kan voorkomen dat een bepaald thema meer specifiek bedoeld is voor het primair onderwijs of voor het voortgezet onderwijs.

Aan alle thema's zijn acties verbonden. Deze acties clusteren we in de uitvoeringsagenda 2023-2026. De uitvoeringsagenda is geen statisch document en wordt aangepast op het moment dat het nodig is. Vanuit de uitvoeringsagenda wordt, zowel met het primair als voortgezet onderwijs, het jaarplan binnen de Lokale Educatieve Agenda (LEA) samen- en vastgesteld.

Deze onderwijsvisie is tot stand gekomen in goede samenwerking met en input van alle schoolbesturen en de raadsleden tijdens de Beeldvormende vergadering van 5 april 2022. Het laat zien dat het onderwijs leeft in onze gemeente en van grote waarde is voor jong en oud! Bovenal is de onderwijsvisie een document van en voor het West Betuws onderwijs.

2. Leeswijzer

De inleiding gaat in op de reden om te komen tot een onderwijsvisie. Vervolgens wordt de route van startdocument naar onderwijsvisie kort uitgelegd. Hierna wordt ingegaan op partnerschap, een overzicht van ons onderwijsveld, gezamenlijke ambitie, de kaders, participatie en de gezamenlijke onderwijsvisie.

De onderwijsvisie is uitgewerkt in 6 overkoepelende onderwerpen met 23 thema's. Ieder thema bevat een toelichting, visie, actie, doel en aanpak. Per thema is er een trekker benoemd en de samenwerkingspartners. Er is tevens een indicatie van het gemeentelijk budget benoemd en acties voor de uitvoeringsagenda.

De 23 thema's werken we aan de hand van de onderwijsvisie gezamenlijk uit. De uitvoeringsagenda 2023-2026 in hoofdstuk 12 is daarvoor onze leidraad. Tot slot gaan we kort in op de financiën en evaluatie.

3. Inleiding

Goed onderwijs stelt mensen in staat hun talenten te ontdekken, te ontwikkelen en te gebruiken. Goed onderwijs zorgt voor een goede plek in de samenleving en voor het vinden van een baan.

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht op het gebied van onderwijshuisvesting, vergoeden van schade die het gevolg is van bijzondere omstandigheden en het bieden van voldoende ruimte voor bewegingsonderwijs. De gemeente investeert in onderwijshuisvesting, in leerplicht, het verminderen van voortijdig schoolverlaten en het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden.

Maar de vraag is waar wij als gemeente West Betuwe samen met de onderwijspartners voor willen staan. Wat is de visie op het onderwijs voor nu, straks en in de toekomst? Willen wij als gemeente een

dekkend onderwijsaanbod realiseren? Willen wij voor leerlingen binnen en buiten de gemeente een centrumgemeente voor het onderwijs zijn waar leerlingen de gewenste opleiding kunnen volgen?

Samen met de schoolbesturen voor primair, voortgezet- en middelbaar beroeps onderwijs werken wij aan het blijvend stimuleren en realiseren van goed onderwijs in de gemeente West Betuwe. We leven in een snel veranderde wereld door internet. De kennis en vaardigheden die van jonge mensen gevraagd wordt, verandert continue. Veel banen en beroepen verdwijnen of krijgen een andere inhoud. We hebben te maken met een verdergaande globalisering, de digitalisering van de economie en een energietransitie.

Ook veranderende omstandigheden in de wereld vragen om snelle actie van en in het onderwijs. Denk bijvoorbeeld aan de coronapandemie, waardoor in rap tempo het online-onderwijs is vormgegeven en alle mogelijke middelen zijn ingezet om leervertragingen te voorkomen. Meer recent was daar de toestroom van Oekraïense vluchtelingen. In samenwerking met alle schoolbesturen voor primair onderwijs zijn nieuwkomersklassen opgezet voor Oekraïense vluchtelingen van 7 tot 12 jaar, de jongste leerlingen zijn warm ontvangen in de groepen 1 en 2 van onze scholen.

We zijn trots op West Betuwe en veel dingen gaan goed. Maar er kan ook nog veel verbeterd worden. Denk aan inwoners die praktisch zijn opgeleid, de sociale verschillen, jongeren die te maken hebben met een combinatie van problemen (schulden, depressie, eenzaamheid of gezinsproblematiek). Met het opstellen van een onderwijsvisie kijken wij verder. We kijken ook naar de leefbaarheid in onze gemeente. Op welke wijze levert het onderwijs een bijdrage aan de toekomst van West Betuwe en andersom. We willen richting en ruimte voor vernieuwing geven, waarbij het onderwijs zich steeds verder ontwikkelt.

De onderwijsvisie en de hieraan gekoppelde uitvoeringsagenda zijn dynamische documenten. We blijven samen met de schoolbesturen verder ontwikkelen en zoeken naar de beste mogelijkheden. Onderwijs en gemeente hebben de handen ineen geslagen om samen een stevige basis voor alle inwoners te realiseren.

4. Van startdocument naar onderwijsvisie

Goed onderwijs vraagt om ontwikkeling. De ontwikkeling van het onderwijs is gericht op de behoefte van morgen. De wereld verandert. De maatschappij en arbeidsmarkt stellen andere eisen aan burgers en werknemers van de toekomst. Hier ligt een verantwoordelijkheid en opgave voor het onderwijs, schoolbesturen, maatschappelijke partners en gemeente. Goed onderwijs maakt van kinderen competente, zelfbewuste en creatieve volwassenen en legt de basis voor een succesvolle loopbaan.

In de bestuurlijke agenda was opgenomen dat aan de gemeenteraad in november 2021 een onderwijsvisie zou worden aangeboden. Bij de voorbereiding met de schoolbesturen is destijds gebleken dat het opstellen van een onderwijsvisie meer tijd en voorbereiding nodig heeft. Met het startdocument is wel een denkrichting voor een onderwijsvisie gegeven: welke onderwerpen vinden wij met elkaar belangrijk voor het volgen van goed onderwijs om in een onderwijsvisie op te nemen.

Voor de herkenbaarheid en continuïteit is nagenoeg dezelfde indeling gebruikt als bij het startdocument.

5. Partnerschap

Een integrale onderwijsvisie vraagt om een brede betrokkenheid van partners in het veld. Het primair onderwijs, voortgezet onderwijs, volwassenenonderwijs en middelbaar beroepsonderwijs en gemeente werken samen aan de visie en uitvoeringsagenda. Daarnaast benaderen we bij de jaarplannen andere partners, zoals buitenschoolse opvang, de bibliotheek en kinderdagopvang.

6. Het onderwijsveld

In de West Betuwe zijn de volgende onderwijssoorten aanwezig:

Naam	Onderwijssoort	Denominatie
O.R.S. Lek en Linge, vestiging De Linge-borgh	VMBO-BB, VMBO-KB, VMBO-TL, HAVO en HAVO/VWO	Openbaar
Yuverta MBO Geldermalsen	MBO	Algemeen
ROC Rivor	MBO	Algemeen
Ida Gerhardt Academie	Havo, Vwo en Gymnasium	Openbaar

Stichting O2A5	Primair onderwijs	Openbaar
Stichting Fluvium	Primair onderwijs	Openbaar
Stichting Logos	Primair onderwijs	Bijzonder
Stichting CPOB	Primair onderwijs	Bijzonder
Stichting Scholen met de Bijbel	Primair onderwijs	Bijzonder
Vereniging voor PC onderwijs Beesd	Primair onderwijs	Bijzonder
Vereniging tot het verstrekken van onderwijs op Gereformeerde Grondslag	Primair onderwijs	Bijzonder
Rehobothschool Geldermalsen	Primair onderwijs	Bijzonder
Stichting Katholieke Onderwijsbelangen Rivierenland (SKOR)	Primair onderwijs	Bijzonder

In de gemeente West Betuwe zijn 32 basisscholen van verschillende denominaties, verdeeld over 34 locaties. Daarnaast zijn er 2 scholen voor voortgezet onderwijs en 2 scholen voor middelbaar beroeps-onderwijs. Er zijn 11 overkoepelende organisaties voor kinderopvang. In de gemeente zijn er 29 kinderopvanglocaties. Er zijn 11 locaties met voorschoolse educatie (VVE) en 20 locaties met buitenschoolse opvang.

Dagelijks bezoeken 4.400 kinderen het primair onderwijs, 1.450 leerlingen het voortgezet onderwijs en 650 leerlingen het middelbaar beroepsonderwijs.

7. Ambitie

Er is een gevarieerd aanbod aan kwalitatief goede scholen en gelijke kansen in het onderwijs voor kinderen. Iedereen verdient het om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Samen met de schoolbesturen blijven we bouwen aan goed onderwijs in de gemeente West Betuwe. West Betuwe is een aantrekkelijke gemeente op het terrein van onderwijs.

8. Kaders

Bij de vaststelling van de onderwijsvisie werken we in lijn met en sluiten we aan bij de volgende kaders en documenten:

- Op 10 december 2019 is de Notitie Voor- en Voorschoolse Educatie door het college vastgesteld;
- Op 9 maart 2020 heeft de gemeenteraad de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs West Betuwe 2020 vastgesteld;
- Op 27 oktober 2020 heeft de gemeenteraad het Beleidsplan "Bouwen aan sociale kracht" vastgesteld waarin een gezonde leefstijl en een sterke samenleving is opgenomen;
- Op 15 december 2020 zijn de Beleidsregels leerlingenvervoer door het college vastgesteld;
- Op 2 maart 2021 heeft de gemeenteraad het Integraal Huisvestingsplan Basisonderwijs 2021-2032 West Betuwe vastgesteld;
- Op 30 maart 2021 is de Uitvoeringsagenda "Bouwen aan sociale kracht" vastgesteld. Hierin is als ontwikkeldoel het 'Gezond opgroeien' en 'Leven lang leren' opgenomen;
- Op 26 april 2022 is het coalitieakkoord 2022-2026 "In Beweging" vastgesteld. Hierin is opgenomen dat de gemeente blijft investeren in het onderwijs door in samenwerking met de schoolbesturen te zorgen voor een goed aanbod van scholen en voorschoolse voorzieningen.

9. Participatie

Op verschillende momenten is gelegenheid geboden tot participatie aan gemeentebestuurders, adviesraad, onderwijspartners en overige belangstellenden.

- Op 21 september 2021 is een gebiedsgerichte avond ontmoeten gehouden met als thema '*kennis-making primair onderwijs*' waarbij de raadsleden en burgercommissieleden door schoolleiders uit het primair onderwijs in verschillende sessies zijn geïnformeerd over de diverse onderwijstaken;
- Op 30 november 2021 is de raadsinformatienota Startdocument Onderwijsvisie besproken. De raad heeft uitgesproken dat men graag een beeldvormende vergadering over het startdocument wilde organiseren;
- Op 5 april 2022 is een beeldvormende vergadering georganiseerd in het schoolgebouw van Yverta te Geldermalsen. Hierbij waren naast de raadsleden ook de vertegenwoordigers van het onderwijsveld vertegenwoordigd. Ook de ASD (adviesraad sociaal domein) was voor deze bijeenkomst uitgenodigd. In deze vergadering is input opgehaald voor het opstellen van de Onderwijsvisie op basis van het startdocument;

- Op respectievelijk 31 augustus 2022 en 5 september 2022 is in het LEA met de schoolbesturen een verdiepingsslag gemaakt voor het opstellen van de onderwijsvisie.

10. Gezamenlijke visie

Er bestaat geen wettelijke verplichting tot het opstellen van een onderwijsvisie. Gezien het grote gezamenlijke belang hebben we er met onze onderwijspartners voor gekozen de West Betuwse onderwijsvisie te ontwikkelen.

Samen hebben we de taak om onze inwoners optimale ontwikkelingskansen te bieden. Goed onderwijs stelt mensen in staat hun talenten te ontdekken, te ontwikkelen en te gebruiken. Goed onderwijs zorgt voor een goede plek in de samenleving.

We erkennen en respecteren elkaars rollen: de gemeente heeft een verbindende en faciliterende rol, de onderwijspartners zijn verantwoordelijk voor de inhoud van het onderwijs. We maken daarbij gebruik van verschillende partners, zoals de bibliotheek, cultuur- en muziekverenigingen.

We blijven continue in gesprek met elkaar. Er is een open transparante communicatie tussen onderwijs, overige partners en gemeente. We weten wat we aan elkaar hebben en er is onderling vertrouwen.

Op basis van deze visie zijn we blijvend aan de slag met de thema's die zijn opgenomen in hoofdstuk 11.

11. Thema's onderwijsvisie 2023–2026

De thema's uit het startdocument, aangevuld met de thema's die naar voor zijn gekomen tijdens de beeldvormende vergadering en de verdiepingssessies, zijn geclusterd in de 6 volgende overkoepelende paragrafen:

11.1 Onderwijs en Jeugdzorg

- 11.1.1 Versterking verbinding onderwijs en (jeugd)zorg
- 11.1.2 Ouderbetrokkenheid

11.2 Brede ontwikkeling inwoners

- 11.2.1 Burgerschap en (seksuele) diversiteit
- 11.2.2 Gezonde levensstijl
- 11.2.3 Inclusie
- 11.2.4 Sociale en fysieke veiligheid
- 11.2.5 Sport- en cultuurcoaches
- 11.2.6 Cultuureducatie, boerderijeducatie, natuur- en milieueducatie, muziekonderwijs
- 11.2.7 Bibliotheek op school / pilot leesbevordering

11.3 Onderwijs voor iedereen

- 11.3.1 Passend Onderwijs
- 11.3.2 Voor- en vroegschoolse educatie (vve) en onderwijsachterstanden
- 11.3.3 Aanpak laaggeletterdheid
- 11.3.4 Educatie en inburgering
- 11.3.5 Nieuwkomers
- 11.3.6 Onderwijsvernieuwingen en leven lang ontwikkelen

11.4 Onderwijs en arbeidsmarkt

- 11.4.1 Aansluiting onderwijs en arbeidsmarktbeleid
- 11.4.2 Fruitdelta Rivierenland
- 11.4.3 I-lab
- 11.4.4 Techniek in beweging
- 11.4.5 Aansluiting leerling MBO en VO bij studiekeuze en vervolgstudie

11.5 Onderwijshuisvesting

- 11.5.1 Duurzaamheid schoolgebouwen en Integraal Huisvestingsplan (IHP)

11.6 Overlegvormen

- 11.6.1 Lokale Educatieve Agenda (LEA)
- 11.6.2 Jongerenadviesraad (Jar)

11.1 Onderwijs en jeugdzorg

11.1.1 Versterking verbinding onderwijs en (jeugd)zorg

Toelichting	<p>De afgelopen jaren is er op alle scholen geïnvesteerd in een solide interne zorgstructuur. De gemeente heeft gebouwd aan een sterk team sociaal. De samenwerking tussen school en het schoolmaatschappelijk werk als onderdeel van team sociaal is nu nog niet vanzelfsprekend. De partijen erkennen het belang van een goede samenwerking met elkaar en willen investeren om dit te versterken en te verbeteren. School is een belangrijke vindplaats. Scholen en gemeente hebben een gemeenschappelijke zorg voor instabiele thuissituaties. Vanuit het schoolmaatschappelijk werk komen signalen dat gezinnen en ouders afhaken. Ook de ontwikkeling van de kinderen thuis vraagt om specifieke aandacht. Ieder kind is gebaat bij een stabiele thuissituatie. Het realiseren van een Integraal Kindcentrum (IKC) brengt fysiek de verbinding tussen onderwijs en (jeugd)zorg tot stand.</p> <p>Een onderdeel van dit thema is het uitvoeringsprogramma Nationaal Programma Onderwijs (NPO). Het NPO is een kortlopend investeringsprogramma om de gevolgen van de coronacrisis voor leerlingen op te vangen. De spil van het investeringsprogramma wordt gevormd door schooleigen programma's. Voor de besteding van het gemeentelijk deel van het NPO is een uitvoeringsplan opgesteld.</p> <p>Zowel in het primair onderwijs (via het NPO) als in het voortgezet onderwijs (via het transformatiefonds) is in 2022, vooralsnog incidenteel, extra geïnvesteerd in het schoolmaatschappelijk werk.</p>
Visie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Samenwerking tussen gemeente (team sociaal) en de scholen (zorgadviesteams) versterken. ■ Leerlingen helpen ontwikkelingsvertragingen in te halen door zo goed mogelijk optimaal en functioneel in zetten van de financiële middelen uit het NPO via samenwerking en afstemming.
Doel	De positieve ontwikkeling van jongeren bevorderen, problemen voorkomen en op tijd preventief signaleren.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> ■ Samenwerking schoolmaatschappelijk werk/team sociaal en onderwijs verbeteren en versterken. ■ Het vroegtijdig onderkennen en signaleren van gedragsproblematiek én gezin gerelateerde problematiek bij leerlingen. Denk hierbij aan signaalfunctie bij huiselijk geweld en kindermishandeling, het bespreekbaar maken van vermoedens en het gebruik van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Hiertoe gebruik makend van het regionaal aanbod voor het onderwijs. ■ Via de Lokale Educatieve Agenda en het OOGO (op overeenstemming gericht overleg) met de samenwerkingsverbanden in gesprek gaan over hoe de scholen en schoolbesturen ondersteund kunnen worden. ■ Waar kan aansluiten bij het lokaal Preventie Akkoord.
Trekker	Gemeente.
Partners	Schoolbesturen, schoolmaatschappelijk werk/team sociaal, Santé Partners, projectleider Transformatiefonds.
Indicatie budget (gemeentelijk)	<p>25.000 euro per jaar voor schoolmaatschappelijk werk voortgezet onderwijs via Santé Partners.</p> <p>25.000 euro per jaar voor maatwerk jeugdgezondheidszorg voor deelname aan zorgadviesteams en contacturen/casusbespreking met team sociaal.</p> <p>150.000 euro voor schoolmaatschappelijk werk primair onderwijs NPO gelden (tijdelijk, tot einde schooljaar 2022/2023).</p> <p>60.000 euro voor uitbreiding schoolmaatschappelijk werk voortgezet onderwijs uit transformatiefonds (tijdelijk).</p>
Uitvoeringsagenda 2023 – 2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evaluatie extra inzet schoolmaatschappelijk werk primair onderwijs (voor einde schooljaar 2022/2023) ■ Indien van toepassing : de mogelijkheden tot het continueren van deze extra inzet in beeld brengen. ■ Evaluatie investering uit het transformatiefonds in extra inzet schoolmaatschappelijk werk in het voortgezet onderwijs.

11.1.2 Ouderbetrokkenheid

Toelichting	Ouderbetrokkenheid valt of staat met goede contacten tussen de school en de ouders. Beiden hebben hetzelfde belang: het welzijn van het kind. Ouderbetrokkenheid heeft niet alleen te maken met het welzijn van het kind, maar het verhoogt ook de schoolprestaties. Ouderbetrokkenheid zorgt voor een gezamenlijk verantwoordelijkheidsgevoel en daardoor kan (passend) onderwijs zo goed mogelijk gerealiseerd worden. Ouders en het onderwijs streven eenzelfde doel na: de optimale ontwikkeling van het kind. Ouderbetrokkenheid wordt dan ook vergeleken met maatschappelijke betrokkenheid. Ouderbetrokkenheid is afgelopen jaar ontwikkelthema geweest bij de voorschoolse voorzieningen. Hier is de combinatie gelegd met de taalontwikkelingen. Dit heeft geresulteerd in de inzet van de aanpak 'thuis in taal' via Actief Ouderschap. Inmiddels is een aantal basisscholen aangesloten bij deze aanpak.
Visie	Samenwerking tussen gemeente (schoolmaatschappelijk werk), de scholen en ouders om ouderbetrokkenheid vergroten/verbeteren.
Doel	Streven naar een optimale ontwikkeling van het kind.
Aanpak	Via de Lokale Educatieve Agenda in gesprek gaan over de thema's ouderbetrokkenheid. Kinderopvang en onderwijspartners de mogelijkheid bieden om aan te sluiten bij de aanpak 'thuis in taal'.
Trekker	Gemeente.
Partners	Scholen, schoolmaatschappelijk werk, ouders, Actief Ouderschap (thuis in taal).
Indicatie budget (gemeentelijk)	50.000 euro per jaar uit de doeluitkering vve/onderwijsachterstanden.
Uitvoeringsagenda 2023 – 2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ In kaart brengen op welke thema's ouderbetrokkenheid meer aandacht verdient. ■ Onderzoek scholing en inzet Triple P door schoolmaatschappelijk werk. ■ Aanbieden aanpak 'thuis is taal' primair onderwijs.

11.2 Brede ontwikkeling inwoners

11.2.1 Burgerschap en (seksuele) diversiteit

Toelichting	Burgerschapsvorming brengt leerlingen de kennis, vaardigheden en houding bij die ze nodig hebben om nu en later actief te kunnen meedoen in onze samenleving. Bij burgerschap maken de leerlingen kennis met de begrippen als democratie, grond- en mensenrechten, duurzame ontwikkeling en diversiteit in de Nederlandse samenleving. Het burgerschapsonderwijs is sinds 2006 wettelijk geregeld. Er zijn kerndoelen geformuleerd: meningsvorming, omgaan met diversiteit, democratie, politiek in Europese samenwerking. West Betuwe is een kleurrijke gemeente. Er zijn bijvoorbeeld verschillen in etniciteit, levensbeschouwing, gezinssamenstelling, geaardheid en fysieke en verstandelijke mogelijkheden. De gemeente kent nieuwkomers (arbeidsmigranten, asielzoekers, overige vreemdelingen) en heeft aandacht voor Vluchtelingenwerk. Alle scholen hebben een veilig schoolklimaat en geven leerlingen daarin zelf verantwoordelijkheid. Iedere school besteedt aandacht aan pesten en mediawijsheid. De scholen geven aandacht aan respect en diversiteit, waaronder LHBTI+. Er is aandacht voor de jaarlijkse Week van Respect. Veel leerlingen hebben geen of weinig connectie met de bevrijding van ons land in 1945. Ieder jaar herdenken wij de beëindiging van de Tweede Wereldoorlog en vinden op 4 en 5 mei activiteiten plaats. We vieren dat we sindsdien weer in vrijheid leven, in het besef dat we samen verantwoordelijk zijn om vrijheid door te geven aan nieuwe generaties. De bevrijding betekende het herstel van onze vrije en open democratische rechtsstaat. De rechten en vrijheden die daaruit voortkomen, zijn niet vrijblijvend. Ze scheppen voor iedereen een verantwoordelijkheid voor het behoud en het versterken ervan.
Visie	Meningsvorming, omgaan met (seksuele) diversiteit, democratie en politiek en Europese samenwerking in het onderwijs bij leerlingen verankeren.

	Leerlingen krijgen meer aandacht voor de jaarlijkse dodenherdenking en bevrijding waarbij de democratische grondbeginselen aandacht krijgen.
Doel	<ul style="list-style-type: none"> ■ De burgerschapscompetenties bij leerlingen en studenten MBO ontwikkelen zodat zij kunnen omgaan met de verschillen in morele opvattingen, normen en waarden en met de basiswaarden van de democratische rechtsstaat. ■ Inzicht, kennis en vaardigheden over seksuele diversiteit bij leerlingen en docenten borgen. ■ Leerlingen krijgen meer aandacht voor de jaarlijkse dodenherdenking en bevrijding van ons land waarbij de democratische grondbeginselen aan bod komen.
Aanpak	De scholen besteden in hun lesaanbod aandacht voor het (actief) burgerschap. Het geven van lessen, het uitnodigen van gastsprekers, museumbezoek.
Trekker	Scholen en schoolbesturen.
Partners	Gemeente, ProDemos (Huis voor democratie en rechtsstaat).
Indicatie budget (gemeentelijk)	Nog onbekend/niet van toepassing.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Stimuleren van actief burgerschap. ■ Verzorgen van lessen en excursies.

11.2.2 Gezonde levensstijl

Toelichting	Gezond leven willen we allemaal. Het betekent wel dat we voldoende moeten/kunnen bewegen, dat we gevarieerd en gezond eten en genoeg ontspannen. Een gezonde levensstijl betekent dat de leerling zowel lichamelijk als mentaal gezond is. Leerlingen vinden het lastig om gezond te leven, omdat zij niet kunnen overzien wat de gevolgen zijn van ongezond leven. Ook kunnen ze in aanraking komen met alcohol en drugs. Ook voor deze problematiek is aandacht nodig.
Visie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Leerlingen ontwikkelen een gezonde levensstijl en gaan meer bewegen. ■ Er zijn voldoende (binnen- en buiten) sport- en beweegaccommodaties voor het onderwijs. ■ Ouders en verzorgers stimuleren in het streven naar een gezonde levensstijl, het belang van meer bewegen en een gezonde leefstijl. ■ Scholen en sportverenigingen werken samen om sport en bewegen te bevorderen. ■ Er is een relatie met het minimabeleid om ouders financieel te ondersteunen die het sporten van hun kinderen niet kunnen bekostigen.
Doel	Een basis leggen om op jonge leeftijd gezond te leven en op te groeien zodat gezondheidsproblemen op volwassen leeftijd worden voorkomen.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> ■ De scholen maken gebruik van het burgerschapsprogramma en maken gebruik van het lesprogramma Gezonde School dat scholen helpt om te werken aan een gezonde leefstijl. ■ Scholen zetten een Gezonde School-coördinator in binnen de school en de meeste scholen maken gebruik van de gezondheidsmakelaar van de GGD. ■ Scholen werken aan het behalen van het gezonde school certificaat, of onderdelen daarvan.
Trekker	Scholen en schoolbesturen.
Partners	Gemeente, GGD (gezondheidsmakelaar en gezonde schooladviseur), onderwijs
Indicatie budget (gemeentelijk)	30.000 euro per jaar facultatieve inkoop onderdeel gezond leven GGD Gelderland Zuid
Uitvoeringsagenda 2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Het stimuleren van een gezonde levensstijl en meer bewegen met een gerichte aanpak en programma. ■ De inzet van de gezonde schoolmakelaar continueren.

11.2.3 Inclusie

Toelichting	Inclusie gaat over het meedoen en erbij horen van mensen met een beperking. Een samenleving waar iedereen kan meedoen. Het voorkomt uitsluiting en discriminatie. Eigenlijk zijn er geen mensen zonder beperking. In een inclusieve samenleving kunnen alle mensen dezelfde dingen doen. Inclusie is een breed begrip. Er valt heel veel onder. Belangrijk aandachtspunt uit het VN Verdrag is: "niets over ons, zonder ons". In samenwerking met ervaringsdeskundigen uit de gemeente is geïnventariseerd waar de komende jaren de uitdagingen en de gewenste aandachtspunten en acties liggen. Dit is vertaald naar de 15 "agendapunten" tellende Lokale Inclusie Agenda. Er is een VNG manifest "Iedereen doet mee", wat ondertekend is door veel gemeenten. West Betuwe (als rechtsopvolger van Geldermalsen) is één van de ondertekenaars. Iedere gemeente moet een Lokale Inclusie Agenda hebben.
Visie	Onderwijs waarbij kinderen vanuit allerlei achtergronden, afkomst, laag inkomen en andere situaties zonder beperkingen samen spelen, werken en leren. Dit vindt plaats op een toegankelijke school in hun eigen omgeving, die hun ouders hebben uitgekozen.
Doel	Het inclusief onderwijs borgen.
Aanpak	Via de Lokale Educatieve Agenda in gesprek gaan met de schoolbesturen voor aansluiting bij de Lokale Inclusie Agenda.
Trekker	Gemeente
Partners	Schoolbesturen.
Indicatie budget (gemeentelijk)	Nog onbekend/niet van toepassing.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	Aansluiting (op onderdelen) van het onderwijs bij de Lokale Inclusie Agenda.

11.2.4 Sociale en fysieke veiligheid

Toelichting	Scholen hebben de zorgplicht dat zij een beleid voeren dat gericht is op de veiligheid van leerlingen, de veiligheidsbeleving van leerlingen jaarlijks monitoren en dat er een coördinator is die het beleid voor tegengaan van pesten coördineert en optreedt als aanspreekpunt. Aandacht dient er dus te zijn voor onderwerpen zoals pestgedrag, seksueel overschrijdend gedrag, wapengebruik, radicalisering en 'omgaan met sociale media'. De scholen zijn een ontmoetingsplaats van en voor veel jongeren. De scholen moeten een veilige omgeving zijn waar scholieren, medewerkers en bezoekers zich op hun gemak voelen, waar goed en prettig gewerkt en geleerd kan worden. Er is een convenant tussen de VO scholen en Regionaal Opleidingen Centrum (ROC) binnen de gemeenten Tiel, Zaltbommel, Culemborg, West Betuwe en Neder Betuwe ondertekend met als doel een eenduidig en sluitend stelsel van afspraken te maken ten behoeve van het voorkomen en bestrijden van overlast, vandalisme en ander crimineel gedrag en het creëren van een (sociaal) veilig klimaat.
Visie	Inzetten op preventie en aanpak van gedrag dat de sociale en fysieke veiligheid van leerlingen en schoolmedewerkers in gevaar brengt.
Doel	Een veilig leerklimaat binnen de school realiseren en bewaken en incidenten voorkomen.
Aanpak	Zorgen voor: <ul style="list-style-type: none"> ■ een schoolbreed veiligheidsbeleid, ■ een goed veiligheidsplan, ■ opstellen en bewaken van een pestprotocol, ■ volgen van een anti-pestprogramma, ■ aanstellen van een vertrouwenspersoon, ■ geven van weerbaarheidstrainingen, ■ oefenen van sociale vaardigheden, ■ signaleren van en handelen bij kindermishandeling en ■ kennis delen over groepsdruk en mentale weerbaarheid. <p>Waar kan aansluiten bij het lokaal Preventie Akkoord.</p>
Trekker	Scholen en schoolbesturen.

Partners	Gemeente en GGD.
Indicatie budget (gemeentelijk)	Nog onbekend/niet van toepassing.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	Uitvoeren en monitoren van veiligheidsbeleid op de scholen.

11.2.5 Sport- en cultuurcoaches

Toelichting	<p>Buurtsport- en cultuurcoaches maken sporten, bewegen en deelnemen aan cultuur voor iedereen mogelijk. De buurtsport- en cultuurcoaches worden in het kader van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) sinds begin 2022 extra ingezet onder en buiten schooltijd.</p> <p>Vanuit NPO worden zowel in het primair als voortgezet onderwijs de buurtsport- en cultuurcoaches extra ingezet op het gebied van sociale vaardigheden, gym en cultuur.</p> <p>Ook na afloop van de looptijd van het NPO zijn de activiteiten van de cultuur- en buurtsportcoaches van belang voor het welzijn en de ontwikkeling van kinderen. Een eerste evaluatie met het onderwijs over de inzet van de buurtsport- en cultuurcoaches vindt plaats na afloop van schooljaar 2022/2023. Op basis hiervan worden afspraken gemaakt voor de toekomstige inzet van de buurt- en sportcoaches binnen het onderwijs.</p>
Visie	De sport- en cultuurcoaches hebben een vaste plek in en in samenwerking met het onderwijs.
Doel	Streven naar een optimale ontwikkelingskansen van kinderen.
Aanpak	Met de onderwijspartners in gesprek gaan over de ervaringen met en toekomstige wensen van de inzet van de buurt- en sportcoaches.
Trekker	Welzijn West Betuwe.
Partners	Scholen, Welzijn West Betuwe.
Indicatie budget (gemeentelijk)	<p>497.000 euro voor de sport- en cultuurcoaches via Welzijn West Betuwe (inclusief cofinanciering van het Rijk) – Dit bedrag is overigens niet uitsluitend voor de inzet van de sport- en cultuurcoaches in het onderwijs.</p> <p>63.000 euro inzet sport- en cultuurcoaches primair onderwijs uit NPO (tijdelijk)</p> <p>40.000 euro inzet sport- en cultuurcoaches voortgezet onderwijs (incl. activiteiten-budget) uit NPO (tijdelijk)</p>
Uitvoeringsagenda 2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evalueren extra inzet van de sport- en cultuurcoaches na afloop van schooljaar 2022/2023. ■ De financiële mogelijkheden voor de structurele extra inzet van sport- en cultuurcoaches onderzoeken.

11.2.6 Cultuureducatie, boerderijeducatie, natuur- en milieueducatie, muziekonderwijs

Toelichting	<p>Cultuureducatie bevordert (lokaal) historisch besef, draagt bij aan de vorming van een eigen identiteit en stimuleert een creatieve, onderzoekende houding waarvan kinderen en jongeren een leven lang profiteren. In het convenant Cultuureducatie West Betuwe 2020-2023 staan afspraken over doelstellingen, financiering, organisatie, rollen en taken van de partijen. Uiteindelijk zijn de kinderen en culturele aanbieders in West Betuwe hiermee de grote winnaars. Cultuureducatie draagt bij aan de persoonlijke ontwikkeling van kinderen, vergroot het (lokaal) cultureel en historisch besef en geeft mogelijkheden tot deelname aan de maatschappij. En de lokale culturele aanbieders kunnen gerichter hun activiteiten aanbieden aan kinderen. Hiermee laten ze kinderen op pedagogisch en didactisch verantwoorde wijze kennismaken met verschillende facetten van cultuur en kunst zoals muziek, beeldende kunst, literatuur, podiumkunsten, dans, film, fotografie, jeugdtheatereducatie en cultureel erfgoed.</p>
Visie	Iedereen, jong en oud, laten kennismaken met kunst en cultuur, laten mee doen en talenten laten ontwikkelen.
Doel	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kinderen worden bereikt met cultuureducatie.

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Kinderen leren met ondersteuning van (lokale) organisaties over cultuur(historie), natuur en milieu. ■ Kinderen maken kennis met muziekonderwijs. ■ Kinderen blijven zich verwonderen en inzichten opdoen. ■ Kinderen leren om goede onderzoeksvragen te bedenken en vanuit hun motivatie en talent tot een antwoord komen.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> ■ Promoten van het landelijk programma 'meer muziek in de klas'. We onderzoeken met de muziekverenigingen in de gemeente hoe we hun muziekopleidingen een (financiële) impuls kunnen geven. ■ De uitvoering van boerderij-educatie en natuur- en milieueducatie vindt plaats in afstemming met de scholen en samenwerkingspartners, nadat is onderzocht of hier behoefte aan is. Waarschijnlijk volgt eerst een pilot. ■ Voor de uitvoering sluiten we aan bij het convenant cultuureducatie.
Trekker	Gemeente.
Partners	Welzijn West Betuwe, (lokale) culturaanbieders, gemeente.
Indicatie budget (gemeentelijk)	50.000 euro per jaar voor subsidie cultuureducatie primair onderwijs.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evalueren verordening cultuureducatie primair onderwijs (Q1-2023). ■ De mogelijkheden onderzoeken van het convenant cultuureducatie uit te breiden met boerderijeducatie en natuur- en milieueducatie. ■ Onderzoek naar hoe we het muziekonderwijs een impuls kunnen geven.

11.2.7 Bibliotheek op school / pilot leesbevordering

Toelichting	<p>Ruim 20% van de kinderen verlaat de basisschool met onvoldoende taalvaardigheid. Een goede taalbeheersing zorgt ervoor de kinderen betrokken zijn bij wat er om hen heen gebeurt. Lezen heeft een positieve invloed op de taalvaardigheid, de kennis van de wereld, de verbeelding, het begrijpen van zichzelf en anderen. Wie goed leest en teksten begrijpt, kan kennis verwerven en zich ontwikkelen.</p> <p>Bibliotheek Rivierenland biedt voor kinderen van 4 tot 12 jaar een educatief programma: de Bibliotheek op School. Een groot deel van de basisscholen in West Betuwe maakt hier gebruik van. Binnen dit programma wordt een collectie op de scholen ingericht en de lees-/mediacoach ingezet.</p> <p>Ouders spelen een cruciale rol van de taal- en geletterdheidsontwikkeling van hun kinderen. Kinderen van ouders die moeite hebben met taal, lopen zelf ook grotere kans taalproblemen te krijgen. Zo kan een cyclus van laaggeletterdheid ontstaan. De gezinsaanpak is er op gericht deze cyclus te doorbreken.</p> <p>Naast de Bibliotheek op School, loopt in West Betuwe een pilot in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid, waarbinnen de schoolbesturen een extra bijdrage krijgen om in te zetten ter bevordering van de Nederlandse taal.</p> <p>Via het NPO wordt tijdelijk de programma's de Voorleesexpress en de Biebclub ingezet om de achterstanden als gevolg van corona in te lopen.</p>
Visie	Kinderen groeien op in een taalrijke omgeving, zowel op school als thuis.
Doel	Een vruchtbare leesomgeving en -cultuur rondom het kind stimuleren.
Aanpak	Er is een consistent programma voor kinderen van 4 tot 12 jaar, met de focus op kinderen die dit het meest nodig hebben. Indien mogelijk worden ouders betrokken.
Trekker	Gemeente.
Partners	Bibliotheek Rivierenland.
Indicatie budget (gemeentelijk)	120.000 euro per jaar voor het programma educatie 4-12 jaar/De bibliotheek op school via Bibliotheek Rivierenland. 120.000 euro per jaar voor de pilot onderwijsachterstandenbeleid 'bevordering Nederlandse taal' (periode 2020 – 2022). 10.000 euro voor de Biebclub uit NPO (tijdelijk) 60.000 euro Voorleesexpress uit NPO (tijdelijk)
Uitvoeringsagenda 2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evalueren pilot 'bevordering Nederlandse taal' – Q1 2023

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Mogelijkheden tot voortzetting Biebclub en Voorleesexpress (na afloop van het NPO) onderzoeken op wenselijkheid en haalbaarheid. ■ De bibliotheek op school continueren en aansluiten overige scholen voor primair onderwijs mogelijk maken.
--	---

11.3 Onderwijs voor iedereen

11.3.1 Passend Onderwijs

Toelichting	Alle leerlingen moeten een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en hun mogelijkheden. Passend onderwijs moet ervoor zorgen dat elk kind het beste uit zichzelf haalt. Scholen bieden daarom extra hulp aan leerlingen die dit nodig hebben, zoals kinderen met leer- of gedragsproblemen. Voor de ondersteuningsplannen van de Samenwerkingsverbanden is Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) noodzakelijk.
Visie	Kinderen kans bieden om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen met alle zorg en aandacht die daarvoor nodig is.
Doel	Alle kinderen moeten naar school kunnen gaan, ook als zij daarnaast extra zorg nodig hebben. Om elk kind een passende onderwijsplek te bieden hebben scholen een zorgplicht. Scholen werken daarbij samen in een regio. Deze samenwerkingsverbanden zorgen ervoor dat er een passende plek is voor alle leerlingen in de regio.
Aanpak	Scholen zorgen ervoor dat een kind dat extra begeleiding en ondersteuning nodig heeft, altijd een passende plek krijgt.
Trekker	Samenwerkingsverbanden Passend onderwijs
Partners	Gemeente, Betuws Passend Onderwijs (BEPO), SWV Driegang, SWV Rivierenland, SWV Munio, Reformatorisch SWV Berséba en Reformatorisch SWV voortgezet onderwijs.
Indicatie budget (gemeentelijk)	Nog onbekend/niet van toepassing.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	Overleg met de samenwerkingsverbanden over passend onderwijs continueren.

11.3.2 Voor- en vroegschoolse educatie (vve) en onderwijsachterstanden

Toelichting	<p>Het doel van het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid is om peuters en kleuters met een (dreigende) leerachterstand door sociale of economische oorzaken, optimale ontwikkelkansen te bieden. Hierdoor zijn zij beter voorbereid op (groep 3 van) de basisschool. De nadruk bij het gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid ligt op voor- en vroegschoolse educatie. De voorschoolse educatie is gericht op de 2 tot 4 jarigen en wordt uitgevoerd door kinderopvangorganisaties. De vroegschoolse educatie is gericht op de 4 tot 6 jarigen en wordt uitgevoerd door het basisonderwijs.</p> <p>Voor kinderen waarbij de ontwikkeling door achterstanden moeilijker gaat, bieden voorschoolse voorzieningen en basisscholen ondersteuning die door de gemeente (mede) wordt gefinancierd.</p> <p>De focus van de gemeentelijke inzet ligt in de voorschoolse periode. De basisvoorzieningen voor vve kunnen worden ondergebracht in het Integraal Kind Centrum dat nu op enkele plaatsen in de gemeente wordt gerealiseerd.</p>
Visie	Kinderen krijgen de mogelijkheden om zich optimaal te ontwikkelen in goede basisvoorzieningen. Alle kinderen kunnen meedoen.
Doel	<p>2 tot 4-jarigen met een (dreigende) leerachterstand door sociale of economische oorzaken, optimale ontwikkelkansen bieden. Hierdoor zijn zij beter voorbereid op (groep 3 van) de basisschool.</p> <p>Kinderen bij wie al een onderwijsachterstand is geconstateerd, maar ook kinderen die vermoedelijk een onderwijsachterstand hebben, zo vroeg mogelijk helpen om de achterstanden in te lopen.</p>

Aanpak	Het realiseren van aanbod van voorschoolse educatie voor peuters met een risico op onderwijsachterstand.
Trekker	Gemeente.
Partners	Kinderopvangorganisaties en consultatiebureau/jeugdgezondheidszorg.
Indicatie budget (gemeentelijk)	275.000 euro per jaar voor aanbod extra dagdelen peuteropvang vve-indicaties uit doeluitkering vve/onderwijsachterstanden.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Het blijvend aanbieden en verzorgen van voorschoolse educatie ■ Evaluatie en aanpassing 'Notitie vve en onderwijsachterstanden'.

11.3.3 Aanpak laaggeletterdheid

Toelichting	<p>In Nederland hebben 2,5 miljoen mensen van 16 jaar en ouder moeite met lezen, schrijven en of rekenen. Dat is 19% van alle mensen in Nederland, dus 1 op de 6 mensen. Laaggeletterdheid is in Nederland een groot probleem. In Nederland is 12% van de beroepsbevolking tussen de 16 en 65 jaar laaggeletterd. In onze gemeente zijn 1.960 inwoners onder de beroepsbevolking laaggeletterd en 2.509 inwoners van 66 jaar en ouder.</p> <p>Het kunnen lezen en schrijven en omgaan met digitale vaardigheden helpt bij het vinden van werk, bij het meedoen in de samenleving en draagt bij aan de gezondheid van mensen. Maar ook de eigenwaarde van mensen neemt toe.</p> <p>Gemeenten staan als overheid het dichtst bij mensen en zijn zodoende in staat om lokaal een regierol te spelen in het coördineren van de aanpak. Deze lokale aanpak wordt versterkt door samenwerking met diverse organisaties en samenwerking op regionaal niveau.</p>
Visie	Versterken van de basisvaardigheden van de inwoners in onze gemeente door laaggeletterdheid aan te pakken en daarmee hun zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving te vergroten.
Doel	Laaggeletterden en potentieel laaggeletterden in West Betuwe bereiken en hun basisvaardigheden op het gebied van taal, rekenen en digitale vaardigheden verhogen.
Aanpak	Uitvoering uitvoeringsplan lokale aanpak laaggeletterdheid en doorontwikkeling Digi-Taalhuis.
Trekker	Gemeente.
Partners	Bibliotheek, Welzijn West Betuwe, Mozaïek Welzijn, Vluchtelingenwerk, GGD, ROC Rivor, Stichting Lezen en Schrijven.
Indicatie budget (gemeentelijk)	34.500 euro per jaar.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	Het aanbieden van maatwerk waarbij ingezet wordt op het signaleren en succesvol doorverwijzen, begeleiden van zoveel mogelijk laaggeletterden.

11.3.4 Educatie en inburgering

Toelichting	<p>Zeker de helft van het onderwijsaanbod van het ROC Rivor betreft onderwijs aan volwassenen. Educatie richt zich met name op inwoners die beter Nederlands willen leren spreken. Ook digitale vaardigheden zijn hier een onderdeel van.</p> <p>Inburgeren is voor mensen die voor lange tijd met een verblijfsvergunning in Nederland komen wonen. Zij leren Nederlands en leren hoe de samenleving in elkaar zit. Inburgeringsplichtigen kunnen dan zo snel mogelijk meedoen en werk vinden in Nederland.</p>
Visie	Er is voldoende en kwalitatief aanbod voor volwassenen en inburgeraars om educatie/cursussen te volgen.
Doel	(Verdere) ontwikkeling van volwassenen en inburgering van nieuwkomers.
Aanpak	Regio Rivierenland heeft een team inburgering dat de inburgeraars begeleidt. In de eerste fase ontvangen inburgeraars ondersteuning van Welzijn West Betuwe bij praktische zaken.

Trekker	ROC Rivor.
Partners	Gemeente, team inburgering regio Rivierenland, Welzijn West Betuwe.
Indicatie budget (gemeentelijk)	Bekostiging van inburgeringstrajecten vindt plaats via een specifieke uitkering (SPUK) en het gemeentefonds voor uitvoeringskosten.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	Educatie en inburgering blijvend en op maat aanbieden aan inwoners van West Betuwe.

11.3.5 Nieuwkomers

Toelichting	<p>Als er op een school voor primair onderwijs 4 of meer nieuwkomers binnen een bepaalde periode zich inschrijven, dan komt de school in aanmerking voor bijzondere bekostiging via DUO.</p> <p>Het komt veelal voor dat er op scholen minder dan 4 nieuwkomers inschrijven; de school komt dan niet in aanmerking voor bijzondere bekostiging.</p> <p>Vanaf 2021 kent West Betuwe de regeling dat een school dan in aanmerking komt voor gemeentelijke nieuwkomerssubsidie. Met deze subsidie kan de leerling persoonlijke begeleiding krijgen op basis van een NT2-aanpak aan de hand van een door een taalexpert opgesteld begeleidingsplan.</p> <p>Deze regeling eindigt op 31 december 2022. Afhankelijk van een evaluatie kan hetzij de regeling worden voortgezet, hetzij een reguliere nieuwkomersklas worden ingericht.</p> <p><i>Let op: het gaat nadrukkelijk niet om de nieuwkomersklas die voor de Oekraïense leerlingen is ingericht.</i></p>
Visie	Nieuwkomers krijgen ondersteuning om zo snel mogelijk zelfstandig te functioneren.
Doel	Het doel van de regeling is om de nieuwkomer die de Nederlandse taal niet machtig is, binnen een korte tijd, maar maximaal voor één jaar, zo te begeleiden dat hij/zij in staat is zich zelfstandig te handhaven in de groep en zelfstandig kan deelnemen aan het reguliere basisonderwijs.
Aanpak	De leerling krijgt op basis van een NT2-aanpak persoonlijke begeleiding.
Trekker	Gemeente.
Partners	Schoolbesturen.
Indicatie budget (gemeentelijk)	4.000 euro per nieuwkomer uit onderwijsachterstandsmiddelen. Raming maximaal 40.000 euro per jaar.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evaluatie van de regeling voor nieuwkomerssubsidie. ■ Onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid van een reguliere nieuwkomersklas in West Betuwe.

11.3.6 Onderwijsvernieuwingen en leven lang ontwikkelen

Toelichting	<p>Onderwijsvernieuwingen kunnen op allerlei terreinen binnen het onderwijs plaatsvinden. Bijvoorbeeld rond de onderwijsvisie, de organisatiestructuur en de leerprocessen. Het gaat hier ook om innoveren, kansenongelijkheid verkleinen en het flexibeler maken van het onderwijs. Ook heeft het raakvlakken met de bevordering van lichamelijk- en geestelijk gezonde leerlingen.</p> <p>De vernieuwingen kunnen door de school gestuurd worden, maar het kan ook door de overheid opgelegd zijn. Een vernieuwing doorloopt een aantal fasen: kennismaken, bewust worden, een voorstelling maken van de verandering, scholing, een plan ontwerpen, testen, evalueren en bijstellen.</p> <p>Om goed inzetbaar te blijven op de arbeidsmarkt, is het belangrijk dat mensen zich blijven ontwikkelen. Dat is nog niet voor iedereen vanzelfsprekend. Met maatregelen, experimenten en regelingen moedigt de overheid het ontwikkelen tijdens de loopbaan aan.</p>
Visie	Inwoners stimuleren om hun leven lang zich blijven te ontwikkelen en hen actief te wijzen op de diverse mogelijkheden.
Doel	Ieder kind en iedere jongere krijgt passend onderwijs dat hij of zij nodig heeft en daarmee gelijke kansen heeft om zich te ontwikkelen;

	Inwoners blijven zich hun leven lang ontwikkelen en voor hen zelf perspectief zien.
Aanpak	In het belang van de leerling en het onderwijs de onderwijsontwikkelingen nauwgezet blijven volgen en indien nodig toepassen.
Trekker	Schoolbesturen.
Partners	Onderwijsinstellingen, ROC, gemeente.
Indicatie budget (gemeentelijk)	Nog onbekend/niet van toepassing.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	Onderwijsontwikkelingen vertalen naar lokaal maatwerk.

11.4 Onderwijs en arbeidsmarkt

11.4.1 Aansluiting onderwijs en arbeidsmarktbeleid

Toelichting	Het Regionaal Werkbedrijf - Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt (RW-POA) Rivierenland is een regionaal bestuurlijk samenwerkingsverband: een netwerkorganisatie bestaande uit vertegenwoordigers van regiogemeenten, werkgevers- en werknemersorganisaties, UWV, Werkzaak Rivierenland en onderwijsinstellingen (VSO/PrO en MBO). Oorspronkelijk is het RW-POA Rivierenland opgebouwd uit twee netwerkorganisaties, het Regionaal Werkbedrijf en het Platform Onderwijs Arbeidsmarkt Rivierenland, die vanwege inhoudelijke gronden zijn samengevoegd tot één organisatie.
Visie	Leerlingen leren vaardigheden die aansluiten op de arbeidsmarkt en oriënteren zich vroegtijdig op de arbeidsmarkt. Opleidingen passen bij de arbeidsmarkt. Het onderwijs speelt in op de behoefte van de arbeidsmarkt en leerlingen krijgen competenties om een goede werkplek te vinden.
Doel	Sturing geven aan de regionale realisatie van de landelijke banenafpraak om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan een baan te helpen en het stimuleren van activiteiten ter verbetering van de aansluiting van onderwijs op vragen vanuit de arbeidsmarkt.
Aanpak	De Uitvoeringsagenda ambitie 2025 bestaat uit vier sporen waar de komende jaren met alle partners extra actie op zetten wordt: 1) beschikbaarheid van Rivierenlands talent, 2) hun wendbaarheid, 3) het realiseren van een inclusieve arbeidsmarkt en 4) dat zich richt op de randvoorwaarden om hier te komen.
Trekker	RW-POA Rivierenland.
Partners	Gemeenten in Rivierenland, bedrijfsleven, werkgevers- en werknemersorganisaties, UWV, Werkzaak Rivierenland en onderwijsinstellingen (VSO/PrO en mbo).
Indicatie budget (gemeentelijk)	Nog onbekend/niet van toepassing.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Het stimuleren van activiteiten ter verbetering van de aansluiting van onderwijs op vragen vanuit de arbeidsmarkt. ■ Een toekomstbestendige arbeidsmarkt waar alle mensen hun talenten benutten, zich blijven ontwikkelen en kunnen meedoen.

11.4.2 Fruitdelta Rivierenland

Toelichting	De gemeenten in regio Rivierenland werken al jarenlang samen onder de noemer FruitDelta Rivierenland. Een regionaal ambitiesdocument is de bouwsteen voor afstemming met Ondernemers, Onderwijs, Onderzoek, Organisaties en Ondernemende inwoners (O's) en heeft een focus op <u>drie regionale economische speerpunten</u> 1) Agribusiness, 2) Economie & Logistiek en 3) Recreatie & Toerisme. Een belangrijk instrument om de gezamenlijke ambities te realiseren, is het <u>Regionaal Investeringsfonds</u> (RIF), waarmee economische innovatie in de regio wordt gestimuleerd.
-------------	--

	Op dit moment worden 27 projecten via de Regio Deal uitgevoerd. Een van die projecten is de ontwikkeling van een onderwijs- en innovatieprogramma gericht op fruitteelt, waarbij onderwijs en bedrijfsleven worden verbonden (Stichting Fruit Tech Campus). De Fruit Tech Campus Innocation Hub is een innovatief leer- en werkcentrum waar onderwijs, regio en bedrijfsleven elkaar ontmoeten. De Innocation Hub wordt door het onderwijs gebruikt voor praktijklessen en onderzoekend leren. Bedrijven kunnen de faciliteiten gebruiken voor onderzoek, demo's, meetings, etc. De Fruit Tech Campus zet in op de verbinding met de beroepspraktijk.
Visie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Meer en beter aansluiten en participeren op de Regio Deals met betrekking tot onderwijs. ■ Het voortgezet onderwijs wordt zo veel mogelijk betrokken bij de verdere ontwikkelingen van het Fruit Tech Campus.
Doel	<ul style="list-style-type: none"> ■ De ontwikkeling van een onderwijs- en innovatieprogramma gericht op fruitteelt stimuleren; ■ Een structureel aanbod aan toekomstbestendige, adaptieve leerwerkroutes voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt bevorderen; ■ De praktijkgerichte leeromgeving centraal stellen, waarbij experts uit het bedrijfsleven worden ingezet. ■ Stimuleren van kennisontwikkeling en innovatie en voldoende aanbod van arbeid voor de hele fruitteeltketen.
Aanpak	Op initiatief van bedrijfsleven, onderwijs en de gemeente is recent de Fruit Tech Campus opgericht als kristallisatiepunt voor uitbouw van relevante opleidingen, kennisontwikkeling en open innovatie ten behoeve van de fruitteelt en gerelateerde keten van toeleveranciers, verwerkende bedrijven, handel en logistiek.
Trekker	Stichting Fruit Tech Campus.
Partners	RW POA Rivierenland, Stichting Fruit Tech Campus, Werkzaak Rivierenland, RMC Regio Rivierenland. Regionale bedrijven, Yuverta/Helicon en Fruitpact.
Indicatie budget (gemeentelijk)	325.000 euro tijdelijk voor periode 2020-2023.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	Actief aansluiten onderwijs bij ontwikkelingen Regiodeal Fruitdelta.

11.4.3 i-lab

Toelichting	Robots, sensoren en virtual reality. Binnen enkele jaren horen deze innovaties bij ons dagelijks leven. Dat vraagt om mensen die hiermee kunnen werken en innoveren. Daarom werken ondernemers, organisaties, onderwijs en de overheid samen aan innovatie en onderwijs. Het i_lab is de centrale plek op de campus waar werken, leren en innoveren samenkomen. Het i_lab heeft de ambitie om te verbinden, te ontdekken, te ontwikkelen en perspectief te geven. Om samen met partners een krachtig innovatief (beroeps)onderwijs (po, vo, mbo, hbo en wo) te realiseren, een leven lang ontwikkelen te stimuleren en bedrijven gezamenlijk te laten innoveren voor een groter vernieuwings- en aanpassingsvermogen van stad en regio. i_Lab werkt binnen, voor en met de 'functionele' regio rondom Gorinchem. Hier vallen (delen van) de volgende gemeenten onder: West Betuwe, Hardinxveld-Giessendam, Sliedrecht, Molenlanden, Gorinchem, Altena, Vijfheerenlanden en Zaltbommel.
Visie	Er is meer geschoold personeel voor en aandacht voor talent uit de regio en een veerkrachtigere arbeidsmarkt.
Doel	<ul style="list-style-type: none"> ■ Jongeren uit de gemeente leren nieuwe vaardigheden met een betere aansluiting op de arbeidsmarkt. ■ Jongeren uit de gemeente maken kennis met bedrijven, waardoor ze sneller behouden blijven voor de regio. ■ Betere match tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> ■ Bieden van innovatief onderwijs, waarbij leerlingen en studenten de praktijk zien en nieuwe technologie leren kennen. Dit kan in het I-lab zelf, bij bedrijven of op school.

	<ul style="list-style-type: none"> ■ Bieden van een talentenprogramma en zijn workshops in het kader van levenslang ontwikkelen. Tevens valt beroepenoriëntatie van werkenden en werkzoekenden onder deze actielijn.
Trekker	Regiodeal / i-lab.
Partners	Gemeenten : Altena, Gorinchem, Hardinxveld-Giessendam, Molenlanden, Sliedrecht, Vijfheerenlanden en West Betuwe Onderwijs : Yuverta, ROC Da Vinci college, Gomarus Scholengemeenschap, Stichting CVO-AV en Stichting OVO.
Indicatie budget (gemeentelijk)	17.000 euro per jaar (2024 en 2025)
Uitvoeringsagenda 2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Actief inzetten voor de verdere concrete uitwerking van de afspraken en daarna de uitvoering van de Regio Deal; ■ De voortgang op hoofdlijnen te blijven volgen en waar nodig en mogelijk steun te verlenen om eventuele impasses te doorbreken; ■ Proactief mee te denken om de met deze Regio Deal in gang te zetten projecten en ontwikkelingen een passend vervolg te geven en te verbinden met andere initiatieven binnen en buiten de regio's en de provincie.

11.4.4 Techniek in beweging

Toelichting	Onder de vlag van netwerkorganisatie Platform Techniek Rivierenland zijn afgelopen jaren veel activiteiten gestart of versterkt door ze met elkaar te verbinden. Dit gebeurt met behoud van eigen ambities en mogelijkheden en wel zo dat in de samenwerking partijen elkaar beter weten te vinden. Dit vraagt overleg, afstemming en aanpassing en dat gebeurt met wederzijdse waardering en vertrouwen. Hieruit ontstaan er meer en mooie resultaten, zoals Techniekpact Rivierenland 2019-2022, TechExplore 24 en de MBO 4 Smart Building Rivierenland opleiding. Techniek is ook niet weg te denken bij de afdeling Zorg en Welzijn.
Visie	Leerlingen leren vaardigheden die aansluiten bij de arbeidsmarkt en oriënteren zich vroegtijdig op de arbeidsmarkt. Opleidingen dienen te passen bij de arbeidsmarkt.
Doel	Leerlingen krijgen de competenties om een goede werkplek op de arbeidsmarkt te vinden.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uitvoeren actieplan 'van werk-naar- werktrajecten en snelle omscholing' en 'zorgen voor voldoende stages en leerbanen (Regiodeal STEC)'. ■ Optimaal gebruik maken van de gelden voor Sterk Technisch Onderwijs (STO), Techexplore24 voor VO en aansluiting mbo (techniek).
Trekker	Regionaal Werkbedrijf-Platform Onderwijs en Arbeidsmarkt Rivierenland (RW-POA Rivierenland)
Partners	Werkzaak Rivierenland, Regio Rivierenland, UWV, provincie Gelderland, schoolbesturen.
Indicatie budget (gemeentelijk)	Nog onbekend/niet van toepassing.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Opleidingen laten aansluiten op de arbeidsmarkt. ■ Onderwijs speelt in op de behoefte van de arbeidsmarkt.

11.4.5 Aansluiting leerling MBO en VO bij studiekeuze en vervolgstudie

Toelichting	De overgang van het middelbaar beroepsonderwijs en/of voortgezet onderwijs naar het vervolgonderwijs is een belangrijk schakelpunt voor leerlingen. Soms gaat die overgang niet helemaal vlekkeloos. leerlingen moeten een voor hen juiste studiekeuze kunnen maken. Denk aan Tweede kans onderwijs: Voortgezet Algemeen Volwassenen Onderwijs voor VMBO-TL, HAVO en VWO. (examentraject: 2 jaar in 1). Leerlingen maken de juiste opleidingskeuze die past bij de beroepsrichting die
-------------	--

	zij ambiëren. De opleidingen die leerlingen volgen, maken duidelijk wat voor werk ze kunnen verwachten. Daarbij spelen bedrijven, ondernemers en organisaties een belangrijke rol. Zij bieden relevante informatie en ervaringen.
Visie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Leerlingen hebben een realistische beeld van vervolgoopleidingen en het beroepenveld dat daarbij hoort en beschikken over vaardigheden die in het HBO nodig zijn. ■ Leerlingen zijn in staat om in een vroeg stadium beroepen in de praktijk te verkennen waardoor ze passie voor een beroep krijgen en de juiste vaardigheden ontwikkelen.
Doel	<ul style="list-style-type: none"> ■ Goede overgang van leerlingen naar het HBO en bij het VAVO: Aanbod voor profielen verbeteren en daarmee hun kans op studiesucces vergroten. ■ Leerlingen hebben een realistische beeld van vervolgoopleidingen en het beroepenveld dat daarbij hoort.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> ■ Regionale afstemming en samenwerking tussen de vo-scholen, MBO scholen en hogescholen versterken; ■ Het maken van afspraken over activiteiten die gezamenlijk worden ontwikkeld op het gebied van loopbaanoriëntatie en –begeleiding (LOB), training van hbo-vaardigheden en vakinhoudelijke aansluiting (Nederlands, Wiskunde en Economie); ■ Monitoring doorstroom van leerlingen zodat het voor VO-scholen meer inzichtelijk is hoe het hun oud-leerlingen in het HBO vergaat; ■ Regionale afstemming en samenwerking tussen de VO-scholen, MBO scholen en Hogescholen versterken.
Trekker	VO- en MBO-scholen.
Partners	Gemeente, VO scholen in de regio, HBO instellingen.
Indicatie budget (gemeentelijk)	Nog niet bekend/niet van toepassing.
Uitvoeringsagenda 2023-2026	Handreikingen bieden om leerlingen met maatwerk goed voor te bereiden op de volgende studiekeuze.

11.5 Onderwijshuisvesting

11.5.1 Duurzaamheid schoolgebouwen en Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Toelichting	<p>Duurzaamheid en techniek gaan samen, hoe gaat de school om met het milieu, hoe dragen de leerlingen en de school zelf bij aan duurzaamheid. Duurzame ontwikkeling is een ontwikkeling die tegemoetkomt aan de levensbehoeften van de huidige generatie, zonder die van de toekomstige generaties tekort te doen. Het gaat hierbij om economische, sociale en leefomgevingsbehoeften. Voorbeelden zijn een schoon milieu, biodiversiteit in de natuur, een hoogopgeleide en gezonde bevolking, goed werkende sociale netwerken en maatschappelijk vertrouwen.</p> <p>De gemeente heeft een zorgplicht op het gebied van onderwijshuisvesting. Voor de gebouwen in het primair onderwijs is een Integraal Huisvestingsplan (IHP) vastgesteld. Voor de gebouwen van het voortgezet onderwijs is geen Integraal Huisvestingsplan opgesteld. De Lingeborgh is passend gehuisvest in een relatief jong gebouw, echter is er wel een uitdaging op het gebied van ventilatie. Hierin trekken het schoolbestuur en de gemeente gezamenlijk op. Met de Ida Gerhardt heeft de gemeente een doordecentralisatieovereenkomst: zij ontvangen jaarlijks een bedrag per leerling en is zelf verantwoordelijk voor huisvesting.</p> <p>Bij het IHP primair onderwijs is ook rekening gehouden met het Integraal Kind Centrum (IKC) dat nu op enkele plaatsen in de gemeente wordt gerealiseerd.</p>
Visie	<ul style="list-style-type: none"> ■ De energietransitie, klimaatadaptatie, biodiversiteit en circulaire maatschappij maakt onderdeel uit van het lesprogramma. ■ Een goede analyse van de toekomstige huisvestingsbehoefte van scholen in de gemeente West Betuwe in beeld houden.

Doel	<ul style="list-style-type: none"> ■ Bijdragen aan een energie neutrale gemeente, het terugdringen van het verbruik van fossiele brandstoffen, het verbeteren van het binnenklimaat en ventilatiemogelijkheden, het reduceren van CO₂; ■ Zorgdragen voor adequate onderwijshuisvesting.
Aanpak	<ul style="list-style-type: none"> ■ In 2021 is het Integraal Huisvestingsplan primair onderwijs vastgesteld. De looptijd van het IHP is 12 jaar. ■ Uitvoering Integraal Huisvestingsplan onderwijs, introductie lesprogramma's op scholen.
Trekker	Gemeente en schoolbesturen.
Partners	Schoolbesturen.
Indicatie budget (gemeentelijk)	27 miljoen euro in de komende 12 jaar.
Uitvoeringsagenda 2022-2026	<ul style="list-style-type: none"> ■ Invoeren lesprogramma over duurzaamheid. Investeren in duurzame schoolgebouwen. ■ Het actualiseren van de huisvestingsbehoefte van scholen.

11.6 Overlegvormen

11.6.1 Lokale Educatieve Agenda (LEA)

Toelichting	Tijdens de Lokale educatieve agenda (LEA) vindt bestuurlijk overleg plaats tussen de gemeente en de schoolbesturen. In West Betuwe is het LEA gesplitst in een LEA primair onderwijs en in een LEA voortgezet onderwijs. In dit overleg worden met elkaar onderwerpen besproken die het lokaal onderwijsbeleid raken. Het LEA is een wettelijke verplichting.
Visie	Open en transparante communicatie is noodzakelijk om te komen tot constructieve samenwerking.
Actie	Minimaal drie keer per kalenderjaar bij elkaar komen.
Doel	Het lokaal onderwijsbeleid vorm en inhoud geven. Het is een instrument voor gemeenten, schoolbesturen en overige partners om tot gezamenlijke afspraken te komen over het onderwijs- en jeugdbeleid.
Aanpak	Thema's vaststellen die de betrokken partners belangrijk vinden voor de komende periode en verbindingen leggen tussen de thema's én tussen de betrokken partijen.
Trekker	Gemeente.
Partners	Schoolbesturen.
Indicatie budget (gemeentelijk)	Niet van toepassing.
Uitvoeringsagenda 2022-2026	De overlegcyclus continueren.

11.6.2 Jongerenadviesraad

Toelichting	De jongerenadviesraad (jar) is een onafhankelijk adviesorgaan in West Betuwe. De Jar geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het college en de gemeenteraad. De Jar bestaat uit 19 jongeren tussen de 12-21 jaar uit 11 verschillende kernen van West Betuwe. De Jar wordt ondersteund door Welzijn West Betuwe.
Visie	Het vergroten van maatschappelijke en politieke betrokkenheid van jongeren in gemeente West Betuwe.
Doel	De jongerenadviesraad geeft jongeren een stem in gemeentelijke onderwerpen die hen aangaan. Ook vraagt de gemeente input van jongeren op gemeentelijk beleid.

Aanpak	Thema's vaststellen die de betrokken partners belangrijk vinden voor de komende periode en verbindingen leggen tussen de thema's én tussen de betrokken partijen.
Trekker	Gemeente.
Partners	Niet van toepassing.
Indicatie budget (gemeentelijk)	Niet van toepassing.
Uitvoeringsagenda 2022-2026	Overleg tussen de jongerenadviesraad en de leerlingenraden van het voortgezet onderwijs stimuleren

12. Uitvoeringsagenda 2023-2026

Paragraaf	Thema	Uitvoeringsagenda 2023 - 2026
Onderwijs en (jeugd)zorg	Versterking verbinding onderwijs en (jeugd)zorg	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evaluatie extra inzet schoolmaatschappelijk werk primair onderwijs (voor einde schooljaar 2022/2023) ■ Indien van toepassing : de mogelijkheden tot het continueren van deze extra inzet in beeld brengen. ■ Evaluatie investering van het uit het transformatiefonds in extra inzet schoolmaatschappelijk werk in het voortgezet onderwijs.
	Ouderbetrokkenheid	<ul style="list-style-type: none"> ■ In kaart brengen op welke thema's ouderbetrokkenheid meer aandacht verdient. ■ Onderzoek scholing en inzet Triple P door schoolmaatschappelijk werk. ■ Aanbieden aanpak 'thuis is taal' primair onderwijs.

Paragraaf	Thema	Uitvoeringsagenda 2023 - 2026
Brede ontwikkeling inwoners	Burgerschap en (sexuele) diversiteit	<ul style="list-style-type: none"> ■ Stimuleren van actief burgerschap. ■ Verzorgen van lessen en excursies.
	Gezonde leefstijl	<ul style="list-style-type: none"> ■ Het stimuleren van een gezonde levensstijl en meer bewegen. ■ De inzet van de gezonde schoolmakelaar continueren.
	Inclusie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Aansluiting (op onderdelen) van het onderwijs bij de Lokale Inclusie Agenda.
	Sociale en fysieke veiligheid	<ul style="list-style-type: none"> ■ Uitvoeren en monitoren van veiligheidsbeleid op de scholen.
	(Buurt)sport en cultuurcoaches	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evalueren extra inzet van de sport- en cultuurcoaches na afloop van schooljaar 2022/2023. ■ De financiële mogelijkheden voor de structurele extra inzet van sport- en cultuurcoaches onderzoeken.
	Cultuureducatie, boerderijeducatie, natuur- en milieueducatie en muziekonderwijs	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evalueren verordening cultuureducatie primair onderwijs (Q1-2023). ■ De mogelijkheden onderzoeken van het convenant cultuureducatie uit te breiden met boerderijeducatie en natuur- en milieueducatie. ■ Onderzoek naar hoe we het muziekonderwijs een impuls kunnen geven.
	Bibliotheek op school (dBos) / pilot leesbevordering	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evalueren pilot 'bevordering Nederlandse taal' – Q1 2023

		<ul style="list-style-type: none"> ■ Mogelijkheden tot voortzetting Biebclub en Voorleesexpress (na afloop van het NPO) onderzoeken op wenselijkheid en haalbaarheid. ■ De bibliotheek op school continueren en aansluiten overige scholen voor primair onderwijs mogelijk maken.
--	--	---

Para-graaf	Thema	Uitvoeringsagenda 2023 - 2026
Onderwijs voor iedereen	Passend onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> ■ Overleg met de samenwerkingsverbanden over passend onderwijs continueren.
	Voor- en vroegschoolse educatie (vve) en onderwijsachterstanden	<ul style="list-style-type: none"> ■ Het blijvend aanbieden en verzorgen van voorschoolse educatie ■ Evaluatie en aanpassing 'Notitie vve en onderwijsachterstanden'.
	Aanpak laaggeletterdheid	<ul style="list-style-type: none"> ■ Het aanbieden van maatwerk waarbij ingezet wordt op het signaleren en succesvol doorverwijzen, begeleiden van zoveel mogelijk laaggeletterden.
	Educatie en inburgering	<ul style="list-style-type: none"> ■ Educatie en inburgering blijvend en op maat aanbieden aan inwoners van West Betuwe.
	Nieuwkomers	<ul style="list-style-type: none"> ■ Evaluatie van de regeling voor nieuwkomerssubsidie; ■ Onderzoek naar de haalbaarheid en wenselijkheid van een reguliere nieuwkomersklas in West Betuwe.
	Onderwijsvernieuwingen en leven lang ontwikkelen	<ul style="list-style-type: none"> ■ Onderwijsontwikkelingen vertalen naar lokaal maatwerk.

Para-graaf	Thema	Uitvoeringsagenda 2023 - 2026
Onderwijs en arbeidsmarkt	Aansluiting onderwijs en arbeidsmarktbeleid (aansluiting MBO en techniek)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Het stimuleren van activiteiten ter verbetering van de aansluiting van onderwijs op vragen vanuit de arbeidsmarkt. ■ Een toekomstbestendige arbeidsmarkt waar alle mensen hun talenten benutten, zich blijven ontwikkelen en kunnen meedoen.
	Fruitedelta Rivierenland	<ul style="list-style-type: none"> ■ Actief aansluiten onderwijs bij ontwikkelingen Regiodeal Fruitedelta.
	Regiodeal i-lab	<ul style="list-style-type: none"> ■ Actief inzetten voor de verdere concrete uitwerking van de afspraken en daarna de uitvoering van de Regio Deal. ■ De voortgang op hoofdlijnen te blijven volgen en waar nodig en mogelijk steun te verlenen om eventuele impasses te doorbreken. ■ Proactief mee te denken om de met deze Regio Deal in gang te zetten projecten en ontwikkelingen een passend vervolg te geven en te verbinden met andere initiatieven binnen en buiten de regio's en de provincie.
	Techniek in beweging	<ul style="list-style-type: none"> ■ Opleidingen laten aansluiten op de arbeidsmarkt. ■ Onderwijs speelt in op de behoefte van de arbeidsmarkt.
	Aansluiting leerlingen MBO en VO bij studiekeuze en vervolgstudie	<ul style="list-style-type: none"> ■ Handreikingen bieden om leerlingen met maatwerk goed voor te bereiden op de volgende studiekeuze.

Paragraaf	Thema	Uitvoeringsagenda 2023 - 2026
Onderwijshuisvesting	Duurzaamheid schoolgebouwen en Integraal Huisvestingsplan (IHP)	<ul style="list-style-type: none"> ■ Invoeren lesprogramma over duurzaamheid. ■ Investeren in duurzame schoolgebouwen. ■ Het actualiseren van de huisvestingsbehoefte van scholen.

Paragraaf	Thema	Uitvoeringsagenda 2023 - 2026
Overlegvormen	Lokale educatieve agenda	■ De overlegcyclus continueren.
	Jongerenadviesraad	■ Overleg tussen de jongerenadviesraad en de leerlingenraden van het voortgezet onderwijs stimuleren.

Paragraaf	Thema	Uitvoeringsagenda 2023 - 2026
Overig	Update onderwijsvisie	<ul style="list-style-type: none"> ■ De onderwijsvisie passen we jaarlijks, middels de uitvoeringsagenda en jaarplannen jaarlijks, of eerder indien nodig, aan. ■ De gemeenteraad ontvangt via een informatienota de jaarplanning.
	Thema-avond onderwijs voor gemeenteraad	■ De gemeenteraad krijgt, bij voorkeur jaarlijks, een thema-avond over onderwijs aangeboden.

13. Financiën

De kosten voor de uitvoering van de actiepunten in de onderwijsvisie zijn in de gemeentebegroting en in de begrotingen van de deelnemende partijen opgenomen.

14. Evaluatie

Uit de thema's in de uitvoeringsagenda van de onderwijsvisie wordt met de schoolbesturen een jaarplan vastgesteld. Dit jaarplan is een doorlopend onderwerp op de Lokale Educatie Agenda. In de jaarplannen staan de doelen en beoogde effecten aan de hand waarvan een jaarlijkse evaluatie plaats vindt. Op basis van de evaluatie vindt bijstelling van de onderwijsvisie en uitvoeringsagenda plaats. Dit maakt toevoeging van nieuwe onderwerpen aan de onderwijsvisie en de uitvoeringsagenda continue mogelijk. De gemeenteraad ontvangt jaarlijks een informatienota met daarin de evaluatie en het jaarplan.

Vastgesteld tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van West Betuwe van 20 december 2022.

De griffier,

De voorzitter,